

filo ve rentacar

TÜM OTO KİRALAMA
KURULUŞLARI DERNEĞİ
YAYIN ORGANI

KASIM-ARALIK 2022
SAYI: 125

member of
Leaseurope

 Her Alanda Hayatı
Kolaylaştıracak
Adımlar Atıyoruz
Zafer BAŞAR
Yüce Auto - ŠKODA
Genel Müdürü

Rekabet Kurulu Birinci El ve İkinci El Araç Satışında Rekabete Aykırı Fiyatlandırma ve Stok Hareketleri İddialarını Asılsız Buldu

Caner K. ÇEŞİT

ACTECON, Kıdemli Danışman

Giriş

Rekabet Kurulu'nun birinci el (sıfır) ve ikinci el araç satışı pazarlarında faaliyet gösteren distribütörlerin ve araç kiralama şirketlerinin fiyatlandırma ve stok hareketlerine yönelik yürütülen soruşturmaya ("Soruşturma") ilişkin 03.03.2022 tarih ve 22-11/170-69 sayılı kararının ("Karar") gerekçeli hali, 19 Ağustos 2022 tarihinde Rekabet Kurumu'nun internet sitesinde yayımlanmıştır. Karar'da ilgili faaliyetler 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ("Rekabet Kanunu") rekabeti sınırlayıcı anlaşma, uyumlu eylem ve kararlara ilişkin 4. maddesi kapsamında değerlendirilmiştir.

Rekabet Kurulu, birinci ve ikinci el araç satışı pazarlarında faaliyet gösteren Soruşturma taraflarının Rekabet Kanunu'nu ihlal ettiklerine dair herhangi bir bilgi ve belgeye ulaşamadığı gerekçesiyle taraflara idari para cezası verilmesine yer olmadığı kanaatine varmıştır.

Birinci El Araç Piyasasına İlişkin Değerlendirme

Soruşturma kapsamında birinci el binek araçlara ilişkin olarak (i) bayilerde sıfır araç bulmanın mümkün olmadığı, stoklarda araç olmasına rağmen piyasaya sürülmeyerek arz kısıtı yaratıldığı ve stokçuluk yapıldığı ve (ii) distribütörlerin

Cansen ERENŞOY

ACTECON, Danışman

anlaşarak araç fiyatlarına üst üste zam yaptıkları ve birlikte fiyat arttırdıkları iddiaları incelenmiştir.

Stokçuluk iddialarına ilişkin olarak Soruşturma tarafı distribütörlerin yerli ve ithal araçları tedarik süreçleri kapsamında, Covid-19 salgınıyla artan talebe karşılık üretimin yavaşladığı ve ithalat sürecinin ise artan talebe cevap veremeyecek düzeyde kaldığı dikkate alınmıştır. Karar'da fiyat hareketlerine ilişkin olarak segmentler özelinde detaylı olarak inceleme yapılmıştır. İlaveten ilgili dönemdeki piyasa koşulları ile finansman imkanlarının etkilerine detaylı olarak yer verilmiştir.

Rekabet Kurulu tarafından dosya kapsamında elde edilen bulgulara istinaden;

- Soruşturma tarafları arasında connectivity teknolojisine ilişkin olarak rakiplere ait stratejik bilgilere ilişkin iletişimlerin belirsiz olması ve yazışmalar kapsamında herhangi bir rekabete duyarlı bilgi değişimi bulunmadığı,
- Türkiye'de otomotiv pazarının hayli şeffaf bir pazar olması ile kamuya açık resmi kaynaklara ilaveten teşebbüslerin gizli müşteri yöntemi gibi yöntemlerle ilgili bilgileri takip ederek Pazar koşullarını değerlendirebildiği,
- markaların reklam harcama tutarlarına ve araç başı reklam maliyetine ilişkin tahmini verilere kamuya açık olarak elde edilen verilerin analizi yoluyla ulaşılabilmesi nedeniyle ilgili bilgilerin rekabete hassas olarak nitelendirilemeyeceği,

- dosya kapsamında elde edilen diğer belgelerde yer alan bilgilere yönelik olarak teşebbüslerin gizli müşteri yöntemi gibi yöntemlerle kamuya açık kaynaklardan rakiplere ilişkin bilgileri takip etmek suretiyle pazar koşullarını değerlendirmeye ilişkin uygulamalarının yaygın olduğu

hususları dikkate alınarak Soruşturma tarafları arasında rekabete hassas bilgi değişimi yoluyla rekabetin ihlal edildiği tespitinde bulunulamayacağı kanaatine varılmıştır.

İkinci El Araç Piyasasına İlişkin Değerlendirme

Soruşturma kapsamında ikinci el araç pazarına ilişkin olarak ise, bu pazarda faaliyet gösteren galeri, araç kiralama şirketi vb. grupların pazarda az sayıda bulunan modelleri bayilerden satın alarak bu araçların sıfır araç piyasasında bulunurluğunun kaybolmasına neden oldukları ve sonrasında bu araçları sıfır fiyatının çok üstünde çevrim içi ve fiziki satış kanallarıyla satışa sundukları iddiaları incelenmiştir.

Yetkisiz yeniden satıcı niteliğindeki oto galerilerin birinci el araçları satın alıp fahiş fiyatlarla satışa sunduğu iddialarına karşılık distribütörler ile birlikte seçici dağıtım sistemi kapsamındaki bayilerinin oto galerilere satışı önlemek istedikleri tespit edilmiştir. Bu kapsamda, bayi tarafından seçici dağıtım sisteminde yer almayan bir yeniden satıcıya bilinçli olarak araç satılmasının distribütör ile bayi arasında akdedilen sözleşmeye aykırılık teşkil edebileceği ve bu durumun taraflar arasındaki özel hukuk ilişkisi kapsamında değerlendirilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

Rekabet Kurulu ayrıca, birinci el araçlardaki arz sorununu ve düşük faizli kredi kampanyalarıyla ikinci el araç piyasasında talep artışı yaşandığını değerlendirmiştir. Bu doğrultuda, ikinci el araç piyasasındaki satış ve fiyat hareketlerindeki değişimler döviz kurundaki hareketlilik, birinci el araçlardaki tedarik sıkıntıları, faiz ve ÖTV düzenlemelerindeki değişiklikler doğrultusunda piyasada arz-talep dengesizliği olduğu anlaşılmıştır.

Yetkisiz yeniden satıcı niteliğindeki oto galerilerin birinci el araçları satın alıp fahiş fiyatlarla satışa sunduğu iddialarına karşılık distribütörler ile birlikte seçici dağıtım sistemi kapsamındaki bayilerinin oto galerilere satışı önlemek istedikleri tespit edilmiştir.

Soruşturma heyeti tarafından ikinci el araç pazarında faaliyet göstermekte olan Soruşturma tarafı teşebbüslerin rekabete aykırı bir anlaşma içerisinde olduklarının ortaya konulamaması nedeniyle ilgili teşebbüsler hakkında idari para cezası verilmesine yer olmadığı; ancak ilgili teşebbüslere Rekabet Kanunu'nun ihlali niteliği taşıyabilecek rakipler arası bilgi paylaşımına yönelik uygulamalardan kaçınılması gerektiği yönünde görüş gönderilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Buna karşın Rekabet Kurulu tarafından ilgili teşebbüslere görüş gönderilmesine de gerek görülerek elde edilen bulgulara istinaden;

- ikinci el araç piyasasında pazarın geneline yönelik öngörü niteliğindeki bilgilerin rekabete hassas içerik olarak kabul edilemeyeceği,
- üçüncü tarafların araç satışı yaptığı ve ihalelere aracılık hizmeti sağlayan bir ihale platformunun yan satış kanalı olarak kullanılması nedeniyle ihale

sürecine ilişkin belirli bilgilerin elde edilmesinin ticari ilişkinin yürütülmesinin bir gereği olduğu,

- marka, segment, model, kilometre donanım seviyesi bakımından alt kırımlara yönelik detay içermeyen genel nitelikli stok adedi bilgisinin rakiplerin ticari karar alma mekanizmalarına etki etme ihtimalinin düşük olduğu ve böylece rekabete aykırı işbirliği doğurabilecek nitelikte olmadığı,
- çok sayıda alıcı ve satıcının faal olduğu, başta birinci el araç piyasası olmak üzere çok sayıda değişkenin etki gösterdiği ve oldukça karmaşık bir yapıdaki ikinci el araç piyasasında, sadece bir teşebbüse ilişkin olarak bu teşebbüsün sınırlı bir dönemde piyasaya araç satmayacağına yönelik bir bilginin rakiplerin ticari karar alma mekanizmalarına etki etme ihtimalinin düşük olduğu

tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, ilgili bulgularda yer alan bilgilerin bir kısmının genel piyasa bilgisi olduğu ve rekabete hassas bir içeriğe sahip olmadığı, diğer kısmının ise geçmişe dönük veya kamuya açık kaynaklardan elde edilebilir nitelikte olduğu değerlendirilmiştir.

Sonuç

Rekabet Kurulu, yukarıdaki değerlendirmeler ışığında, birinci el ve ikinci el araç satışı pazarında faaliyet gösteren ilgili distribütör ve araç kiralama şirketleri tarafından Rekabet Kanunu'nun 4. maddesinin ihlal edilmediği sonucuna ulaşmıştır. Bununla birlikte, otomotiv piyasasının doğrudan hane halkını ve ekonomiyi ilgilendiren başlıca sektörlerden birisi olması sebebiyle, Rekabet Kurumu'nun otomotiv piyasasını takip etmeye devam etmesi muhtemeldir. Dolayısıyla Soruşturma sonucunda ihlal tespiti yapılmamış olsa da otomotiv piyasasındaki paydaşların uyum politikalarını sıkı bir şekilde uygulamaya devam etmeleri oldukça önem arz etmektedir. ●

Rekabet Kurulu, birinci el araçlardaki arz sorununu ve düşük faizli kredi kampanyalarıyla ikinci el araç piyasasında talep artışı yaşandığını değerlendirmiştir. Bu doğrultuda, ikinci el araç piyasasındaki satış ve fiyat hareketlerindeki değişimler döviz kurundaki hareketlilik, birinci el araçlardaki tedarik sıkıntıları, faiz ve ÖTV düzenlemelerindeki değişiklikler doğrultusunda piyasada arz-talep dengesizliği doğduğu anlaşılmıştır.